

fatningsloven af 2den October 1855 afløst af en ny, og da den forelagde Udkastet til den Forsfatningslov, som nu er Grundloven af 18de November 1863, udtaltes det fra Regjeringens Side, at man tænkte paa, at Rigsraadet i Tidens Løb skulde bære hele vor constitutionelle Udvikling. Denne høist ulykkelige Udtalelse har virket overordentlig skadeligt baade udadtil og indadtil. Udadtil var det en Proclamation om, at man paatænkte Slesvigs Incorporation, og medens jeg ikke kan give dem Ret, som siges, at Forsatningen af 18de November har virket til, at Krigen udbrød, da den udbrød, eller at dens Tilbagetagelse vilde have bevirket, at vi havde undgaaet Krigen, paastaar jeg, at denne Udtalelse fra Regjeringen efter min fulde Overbeviisning har bidraget saare meget til, at Krigen kom, thi man saae deri ligefrem en Bebudelse af, at man nu snart paatænkte Slesvigs Incorporation. Overfor Indlandet kastede dernæst denne Udtalelse en Brand ud i Folket, idet man deri saae, at et vist Parti i Landet ikke vilde lade sig nøie med, at de almindelige Anliggender vare bragte ind under Fællesrepræsentationen, men ogsaa tænkte paa at forandre den særlige Repræsentation saaledes, at den blev den samme som med Hensyn til de fælles Anliggender. At man dengang gjorde sig Umage for ikke at lade sig paavirke af denne Krigserklæring til Rigsdagen, men sluttede sig til dette samme Parti i dets Kamp for Nationalitet og Dansthed, var vist rigtigt og godt; men det kunde ikke være Andet, end at man bestandigt maatte sige sig selv, at Krigserklæringen imod Rigsdagen var udstedt, og at Krigen vilde blive optagen, saasnart det beleilige Øieblik kom. Dette gjorde, at man strax maatte forberede sig til at modtage denne Kamp, og dette har i den mellemliggende Tid ført meget Dødt med sig. Nu kom Øieblivet. Det kom desværre paa en ganske anden Maade, end den Regjering, som havde bebudet denne Kamp imod Rigsdagen, havde tænkt sig, men det kom, og nu er det naturligt, at de, der ansee Grundloven af 1849 i dens Heelhed som det, der bedst sikker Danmarks Værd og Lykke, som Kong Frederik den Syvende i sin Tid sagde, maa holde paa den og modsætte sig, at Rigsdagen ryddes af Veien for at give Plads for Rigsraadet. Den

nuværende Regjering, og navnlig den nuværende Finantsminister, stod dengang ikke ganske paa det Punkt, hvorpaa den daværende Regjering stod med Hensyn til Valgretsbestemmelserne for de særlige Anliggender. Den daværende Regjering bebudede, som sagt, at Rigsraadet skulde bære den hele constitutionelle Udvikling, men til samme Tid sagde det Medlem af det daværende Rigsraad, der nu er Finantsminister, at det at røre ved den almindelige Valgret, hvor den fandtes for de særlige Anliggender, vilde være Galsskab og en Krænkelse mod Kongen. Finantsministeren er imidlertid gaaet over til at dele den daværende Regjeringens Mening, og man hører nu ogsaa daglig, at de Medlemmer, der slutte sig til, hvad den daværende Regjering bebudede, fremsille ham med store Lovprisninger som en Mand, de kunne stænke deres specielle Tillid, idet de takke ham, fordi han ikke har stillet sig i Spidsen for Reactionen. Da dette Ord imidlertid klinger ilde, skal jeg ikke bruge det mere, men istedetfor „Reactionen“ skal jeg sige: De, der ville rydde Rigsdagen afveien. Jeg gad vidst, om nogen anden her i Landet mere har stillet sig som General for det Parti, der vil rydde Rigsdagen af Veien, end den ærede Finantsminister. Han har vidst at samle de forskjellige tidligere Partier under sin Fane og under sin Anførsel som dem, der ville rydde Rigsdagen af Veien. Jeg maa strax her, for at forebygge en Misforstaaelse, der har indsnegret sig, og som jeg meget beklager, idet jeg ikke troer at have givet Anledning til den, udtale, at, naar man har søgt at ville gjøre gjældende, at Rigsdagens Dødsffjender, hvilket Udtryk jeg har brugt, skulde være det samme som Grundlovens og Frihedens Fjender, da er dette urigtigt. Jeg har ingen- sinde hverken skriftlig eller mundtlig brugt Ordet „Dødsffjender“ med Hensyn til Andet end Rigsdagen, men det er ingenlunde det samme som at tale om Grundlovens og Frihedens Dødsffjender. Det Parti, til hvilket jeg sigter, er ikke Grundlovens Dødsffjender, thi Ordspøreren for det daværende Ministerium udtalte paa samme Tid klart og bestemt, at han for de særlige Anliggendes Vedkommende ikkætænkte paa at forandre Noget i Grundloven af 5te Juni; han tænkte kun paa, at Rigsdagen skulde